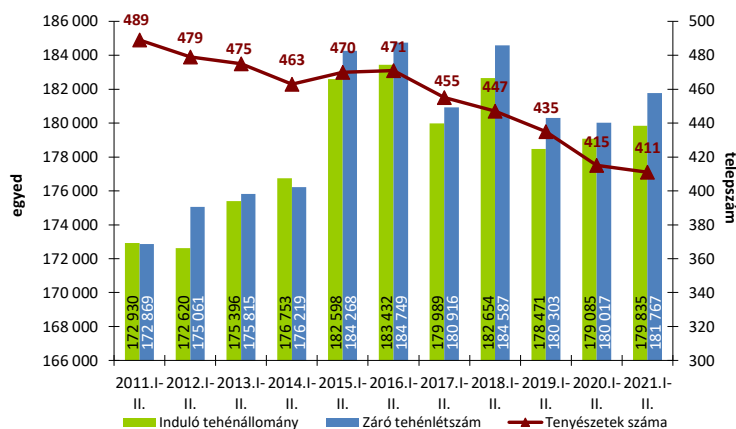
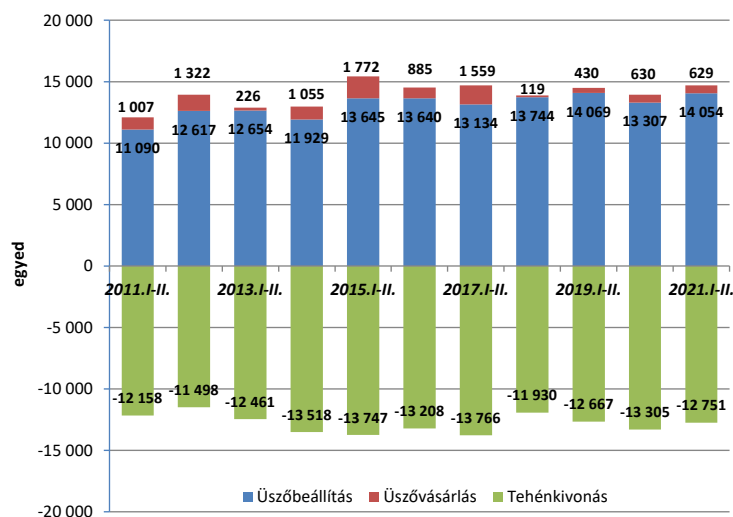

A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

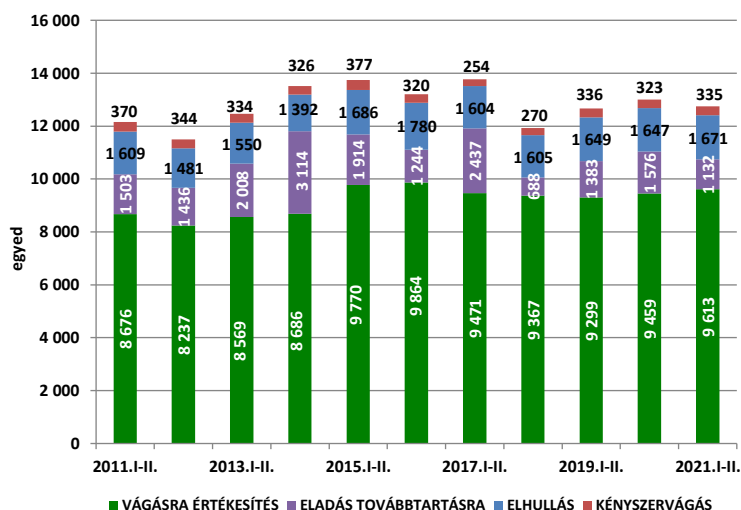
1. ÁBRA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK SZÁMA, INDULÓ ÉS ZÁRÓ TEHÉNLÉTSZÁMA (DB, 2011-2021. I-II. HÓ)

2. ÁBRA AZ ÜSZÖBEVÉTEL ÉS TEHÉNKIVONÁS ALAKULÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK BEN (DB, 2011-2021. I-II. HÓ)

3. ÁBRA A TEHÉNKIVONÁS MEGOSZLÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK BEN (DB, 2011-2021. I-II. HÓ)

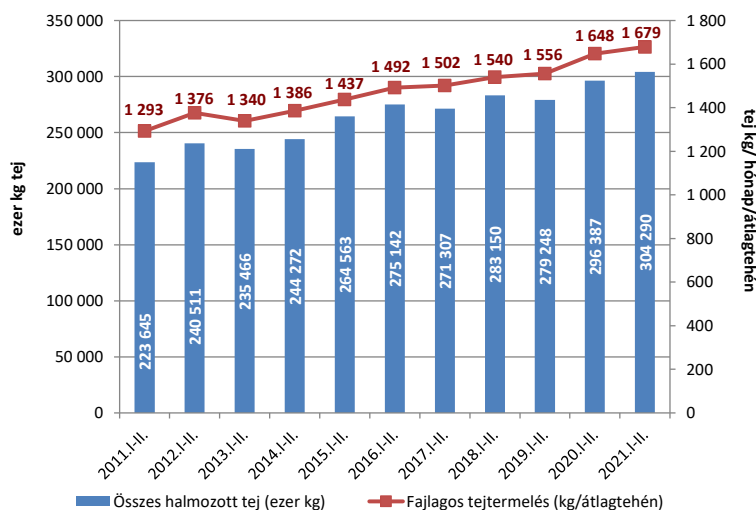

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehenészetek száma 2021 februárjában eggyel csökkent (-0,2%) az előző hónaphoz képest, és 4-gyel (-1,0%) kevesebb, mint 2020 februárjában. 2021. február végén 1750-nel több (+1,0%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban, a termelésellenőrzött tehenpopuláció enyhén nőtt. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt jelentősen, 16,0%-kal (-78) kisebbedett, viszont 2011 februárja óta a záró tehenlétszám nőtt (+8.898 egyed, +5,1%), így a telepenkénti átlagos tehenlétszám jelentősen, 354-ről 442-re (!) emelkedett, vagyis a tejelő tehenállomány koncentrációja folyamatos.

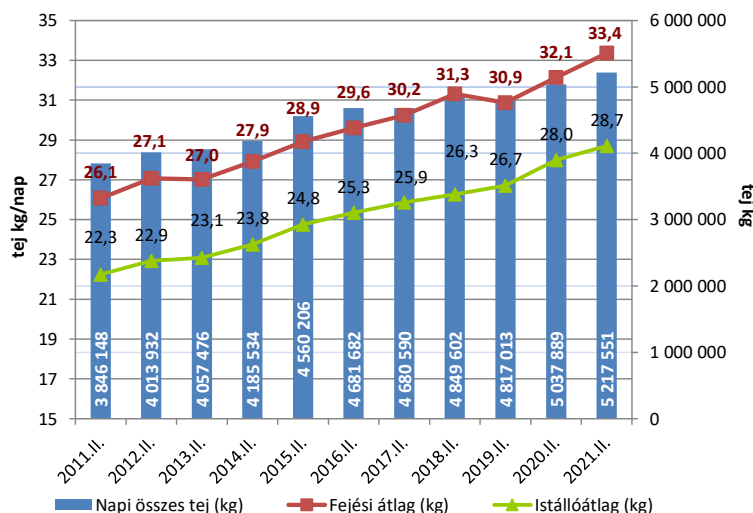
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehenlétszáma 2020-ról 2021-re – egy év alatt – gyakorlatilag stagnált (+750 tehen; +0,0%), és az állomány 2021 első két hónapjában picit tovább bővült (+1932 egyed; +1,1%). Összességében 2021 első két hónapjában a tehenkivonások száma csökkent (-554 egyed; -4,2%), az üszövételek száma stagnált (-1 egyed; -0,2%), ugyanakkor – az állománypótlás szempontjából meghatározó – üszöbeállítások száma érezhetően nőtt (+747 egyed; +5,6%) 2020 első két hónapjához képest, így az állománypótlás mértéke meghaladta a kivonásokét.

2021 első két hónapjában az állományból kivont tehenek 75,4%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 9.613 volt), ami magas aránynak számít. A tehenkivonások 2,6%-áért (335 egyed) a kényszervágás volt felelős, ami átlagos értéknek tekinthető, ugyanakkor 13,1%-át (1.671 egyed) az elhullás tette ki, amely magas értéknek számít a vizsgált időszakban. A továbbtartásra értékesített állatok aránya 8,9% (1132 egyed) volt, amely az alacsony értékek közé sorolható. 2021 első két hónapjában az induló tehenállomány 5,3%-át selejtezték, 0,2%-át kényszervágták, 0,9%-a elhullott és 0,6%-át továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 7,1%-át vonták ki a termelésből, ami a korábbi évekhez képest átlagos aránynak tekinthető.

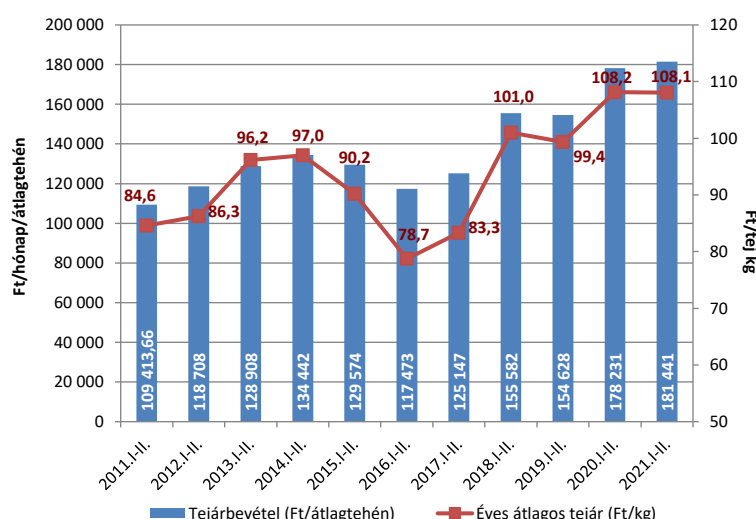
4. ÁBRA ÖSSZES HALMOZOTT ÉS FAJLAGOS TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2011-2021. I-II. HÓ)

5. ÁBRA FEJÉSI ÉS ISTÁLLÓÁTLAG, VALAMINT A NAPI ÖSSZES TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2011-2021. II. HÓ)

6. ÁBRA TEJÁRBEVÉTEL ÉS AZ ÉVES ÁTLAGOS TEJÁR AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2011-2021. I-II. HÓ)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmozott tejtermelése 2021 első két havában nőtt (+7,9 millió kg; +2,7%) 2020 hasonló időszakához képest, és meghaladta a 304 millió kg-ot, ami az elmúlt 10 év legnagyobb első két havi halmozott tejtermelésének felel meg. A vizsgált időszakban a fajlagos tejtermelés 1679 kg-ra nőtt (+31 kg; +1,9%), ami szintén rekord. 2011 és 2021 első két hónapja közötti időszakban a fajlagos tejtermelés növekedése 29,9%-os (!) volt (+386 kg), míg az összes halmozott tejtermelés közel hasonló mértékben, 80,6 millió kg-mal (+36,1%) emelkedett.

2021 februárjában a napi összes tejtermelés a tavalyi év februári termeléséhez viszonyítva jelentősen nőtt (+179,7 ezer kg, +3,6%) napi 5,2 millió kg-ra, ami a legnagyobb érték az elmúlt 10 évben. 2020 februárjához képest mind a fejési átlag (+1,23 kg, +3,8%), mind az istállóátlag nőtt (+0,71 kg, +2,5%). Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés több mint 1,37 millió kg-mal lett több (+35,7%), a fejési és istállóátlag 7,29, ill. 6,45 kg-mal nőtt (+28,0%, ill. +29,0%), ami igen jelentős emelkedésnek tekinthető.

A tehenenkénti tejárbevétel 2021 első két hónapjában több mint 181 ezer Ft volt átlagosan, 1,8%-kal nőtt 2020 hasonló időszakához képest, és az elmúlt 10 év legnagyobb első két havi nominális tejárbevételének felel meg, aminek oka a fajlagos tejtermelés 1,9%-os növekedése stagnáló tejár mellett. 2011 első két havához viszonyítva a tejárbevétel 65,8%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 29,9%-os és a tej árának 27,7%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej havi felvásárlási árának emelkedése megtört, ami a nyerstej kiviteli árának korábban megindult csökkenése alapján valószínűsíthető volt. A nyerstej kiviteli ára 100 Ft/kg körüli értékre süllyedt, de az Európai Unió piacán a tejárak gyakorlatilag stagnálnak, így további érezhető kiviteli árcsökkenés nem várható. Mind globálisan, mind Európában a teljes tejpor és a vaj tőzsdei és értékesítési árai továbbra is emelkednek, de a sovány tejpor esetében csökkenő, stagnáló trend rajzolódik ki, így a tejárakban jelentős elmozdulás egyelőre továbbra sem valószínűsíthető. A COVID-19 járvány elhúzódik, ami a globális kereslet szempontjából továbbra is negatív hatást jelent, a járvány elmúltával, ha beindul a világgazdaság, várható a kereslet – és ennek hatására – a tejárak erősödése.

Dr. Ózsvári László
Állatorvostudományi Egyetem